

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 1C/36/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7610202713
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Gargulová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2013:7610202713.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves samosudkyňa JUDr. Jana Gargulová, v právnej veci žalobcu O. G., U.G.C., N.: XX XXX XXX, G. XXXX, J. W., právne zastúpený JUDr. Petrom Psoťkom, advokátom so sídlom AK vo Zvolene, Stráž 223 proti žalovanej H. Š., B.. XX.XX.XXXX, X. L. Č.. XX o zaplatenie 282,57 € s prísl. takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Spišská Nová Ves rozhodol vo veci účastníkov rozsudkom 1C 36/2010 - 63 zo dňa 10.8.2011.

Krajský súd v Košiciach uznesením 4Co 356/2011 - 90 zo dňa 25.6.2012 zrušil rozsudok súdu 1. stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vytkol súdu 1. stupňa, že v odôvodnení svojho rozhodnutia vyslovil záver, že zmluvná pokuta je zjavne neprimeraná hodnota a významu zabezpečovacej povinnosti a preto dojednania týkajúce sa zmluvnej pokuty považoval v zmysle ust. § 39 OZ za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Z tohto odôvodnenia však nie je možné zistiť, ako k tomuto záveru dospel, aj keď sa snažil odôvodniť svoj záver tým, že proti dobrým mravom odporuje skutočnosť, že v zmluvných podmienkach, ktoré žalovaná nemohla ovplyvniť boli dohodnuté dve sankcie a to okrem výhrady vlastníctva aj vysoká zmluvná pokuta. Je otáznne ako žalovaná nemohla túto skutočnosť ovplyvniť a toto nebolo v rozsudku žiadnym spôsobom deklarované. Nie je možné zistiť ako k tomuto záveru súd dospel bez toho, aby súd vyslovil neprimeranosť takej intenzity, že je v rozpore so základnými zásadami mravného poriadku spoločnosti vo vzťahu k hodnote zabezpečovacej povinnosti, ako aj jej vzťahu k významnej zabezpečovacej povinnosti a tu prichádza výrok napadnutého rozsudku v rozpore s požadovanou preskúmateľnosťou súdneho rozhodnutia. Odvolací súd poukázal na to, že považuje za nevýznamnú súdom tvrdenú skutočnosť, že ak v danom prípade berú do úvahy výšku ročného plnenia, zmluvná pokuta predstavuje viac ako tretinu nesplneného záväzku a je dohodnutá ako plnenie na neurčitý čas, môže mnohonásobne prevýšiť záväzok, ktorý má zabezpečovať. Tento záver, podľa názoru odvolacieho súdu, by totiž vo svojich dôsledkoch zvýhodňoval dlžníka a znamenal by spochybnenie funkcie, ktorú má zmluvná pokuta plniť. Čím dlhšie by totiž dlžník svoje povinnosti neplnil tým viac by bol zvýhodnení pri posudzovaní prípadnej neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty.

V priebehu súdneho konania došlo k zámene účastníkov na strane žalobcu tak, že z konania vystúpil žalobca a do konania vstúpil O. G., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, G. XXXX, J. W.. O tejto zámene rozhodol súd uznesením 1C 36/2010 - 129 zo dňa 30.1.2013. uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12.2.2013.

Právny zástupca posledného žalobcu podaním, ktoré došlo súdu dňa 9.4.2013, uviedol, že zmluvná pokuta dojednaná v Zmluve ako 0,1% denne z omeškanej sumy je sankciou primeranou a to tak s prihliadnutím na platnú judikatúru súdov, ako aj na okolnosti a podmienky, ktoré tu existovali v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy. Návrhom uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty je teda plne dôvodný a navrhol návrhu v plnom rozsahu vyhovieť a žiadal priznať i trovy konania.

Na pojednávaní sa účastníci a právny zástupca žalobcu nezúčastnili, súd mal doručenie predvolania riadne vykázané, preto podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával súd v ich neprítomnosti.

Predmetom tohto konania je zaplatenia sumy 282,57 eur s prísl. na tom základe, že žalovaná uzavrela dňa 15.10.2001 so spoločnosťou J., a.s. so sídlom ul. L. U. X, X. X. zmluvu o nájme č. XXXXXXXXX, predmetom ktorej bol záväzok spoločnosti J., a.s. dodať žalovanej hnutelnej veci- tovar, bližšie špecifikovaný v zmluve a záväzok žalovanej zaplatiť spol. J., a.s. nájomné vo výške 14.832,- Sk. Dňa 18.10.2001 došlo k zvýšeniu ceny tovaru, s čím žalovaná súhlasila a zaviazala sa zaplatiť nájomné vo výške 16.611,- Sk. V súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sa žalovaná pri omeškaní s platením svojho peňažného záväzku zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Peňažná pohľadávka predstavujúca nezaplatenú zmluvnú pokutu podľa čl. I. a III. tohto návrhu bola na žalobcu postúpená nasledovným radom postúpení:

Y. T. O., SKP, J., a.s. v konkurze uzatvorila dňa 16.3.206 ako postupca Zmluvu o postúpení pohľadávok s Y.B. V., Y. X, B. ako postupníkom v spojení s Dodatkom č. 1 zo dňa 27.3.2006, čím postúpila pohľadávku voči žalovanej na postupníka.

Dňa 16.3.2006 Y. V., uzavrel Zmluvu o postúpení pohľadávok v spojení s Dodatkom č. 1 zo dňa 27.3.2006 so spol. T. W., s.r.o. K. XX, B., IČO: XXXXXXXX, pričom predmetom postúpenia na postupníka boli pohľadávky postupcu voči žalovanej.

Spoločnosť T. W., s.r.o. L. S. XX, X. X., IČO: XXXXXXXX dňa 23.2.2008 Zmluvu o postúpení pohľadávok postúpila pohľadávky voči žalovanej spol. N. S. I., so sídlom U. XX, C. O. S., K. G. U., P., T., U., IČO: XXXXXX.

Dňa 17.5.2008 spol. N. S. I., so sídlom U. XX, C. O. S., K. G. U., P., T., U., IČO: XXXXXX postúpila pohľadávky voči žalovanej spol. H. Q., s.r.o. Š. O. XX, B., IČO: XXXXXXXX a to Zmluvou o postúpení pohľadávok. Postupník zmenil obchodné meno na W. U., s.r.o. so sídlom v U., W. XXXX. Na spol. W. U., s.r.o. bol Okresným súdom v Trnave vyhlásený konkurz.

Dňa 20.6.2012 W. U., s.r.o. v konkurze uzavrel so spoločnosťou O. G., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, G. XXXX, J. W. zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej bola pohľadávka voči žalovanej postúpená na spoločnosť O. G., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, G. XXXX, J. W..

Žalovaná sa zaviazala zaplatiť pôvodnému veriteľovi z titulu zmluvy peňažné plnenie v celkovej výške 16.611,- Sk, pričom žalovaná sa zaviazala zaplatiť nultú splátku vo výške 0,- Sk a 30 mesačných splátok vo výške 554,- Sk. Splátky bola žalovaná povinná uhrádzať do 15. dňa kalendárneho mesiaca. Žalovaná svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy a to splniť svoj záväzok riadne a včas porušila a dostala sa do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 11.120,- Sk/369,12 eur). Do omeškania sa žalovaná dostala najneskôr dňa 16.4.2004. Nárok pôvodného veriteľa na zaplatenie dlžnej sumy bol priznaný rozhodnutím Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní 12Rob 425/2005-12, pričom svoj záväzok zaplatiť omeškanú istinu plnila žalovaná nasledovne. Celková výška omeškaného záväzku je 369,12 eur. Žalovaná dňa 25.7.2007 zaplatila sumu 20,38 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 348,74), dňa 13.9.2007 zaplatila 46,71 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 302,03), dňa 26.11.2007 zaplatila 46,71 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 255,32 eur), dňa 22.1.2008 zaplatila 49,31 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 206,01 eur), dňa 11.3.2008 zaplatila 51,90 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 154,11 eur). Dňa 24.6.2008 zaplatila 77,85 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 76,26). Dňa 14.10.2008 zaplatila 76,26 eur (suma omeškaného záväzku po čiastočnej úhrade je 0).

Pôvodný žalobca žiadal, aby súd zviazal žalovanú zaplatiť sumu 282,57 eur z titulu zmluvnej pokuty, ktorá pozostáva z výšky

0,10% denne zo sumy 369,12 eur od 17.2.2006 do 25.7.2007, t.j. 193,42 eur (omeškanie 524 dní),

0,10% denne zo sumy 348,74 eur od 26.7.2007 do 13.9.2007, t.j. 17,44 eur (omeškanie 50 dní),

0,10 % denne zo sumy 302,03 eur od 14.9.2007 do 26.11.2007, t.j. 22.35 eur (omeškanie 74 dní),

0,10 % denne zo sumy 255.32 eur od 27.11.2007 do 22.1.2008 , t.j. 14,55 eur (omeškanie 57 dní),

0,10 % denne zo sumy 206,01 eur od 23.1.2008 do 11.3.2008, t.j. 10.09 eur (omeškanie 49 dní),

0,10% denne zo sumy 154,11 eur od 12.3.2008 do 24.6.2008 , t.j. 16,18 eur (omeškanie 105 dní),

0,10% denne zo sumy 76,26 eur od 25.6.2008 do 14.10.2008 , t. j. 8,54 eur (omeškanie 112 dní) - spolu za omeškanie 282,57 eur.

K návrhu doložil i listiny - uznesenie o ustanovení do funkcie správcu U., k. s, zmluvu o nájme a doklad o úhrade platieb žalovanej (č. l. 7-13).

Z obsahu spisu mal súd preukázané, že žalovaná zaplatila v období od 25.7.2007 do 14.10.2008 sumu zodpovedajúcej 11.120,- Sk (č. l. 3) v období od 19.11.2001 do 22.11.2002 sumu zodpovedajúcej 5.500,- Sk (č. l. 10), teda celkovo 16.620,- Sk, t.j. 551,68 eur.

Súd si pripojil spis Okresného súdu Spišská Nová Ves 12 Rob 425/2005 a z platobného rozkazu z č. l. 12 zo dňa 8.8.2005, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.9.2005 čo do istiny s prísl. a dňa 21.10.2005 čo do trov konania, súd zistil, že žalovaná bola zviazaná zaplatiť v prospech žalobcu Y.. T. O., U. W. J., konkurznej podstaty J., a.s. v konkurze X. X. sumu 11.120,- Sk s 11% úrokom z omeškania ročne od 16.4.2004 až do zaplatenia a trovy konania vo výške 500,- Sk za zaplatený súdny poplatok z návrhu a trovy právneho zastúpenia 2.380,- Sk.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď

oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikla škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škodu spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škodu, ktorá porušením povinnosti vznikla a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa článku 3 ods. 1 písm. e/ Smernice Rady č. 93/13/EHS, za nekalú podmienku možno považovať podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je požadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú náhradu.

Zmluva o finančnom prenájme uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaná porušila zmluvné podmienky a ustanovenia všeobecných obchodných podmienok zmluvy uzatvorenej s právnym predchodcom žalobcu tým, že nedodržala splátkový kalendár a bola v omeškaní s úhradou splátok. Tiež bolo preukázané, že podľa článku I bod 4. Všeobecných obchodných podmienok, ktoré boli súčasťou zmluvy, pre prípad omeškania s úhradou splátok bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy. Predmetom tohto konania bola pritom už len úhrada kapitalizovanej zmluvnej pokuty zo strany žalovanej v prospech žalobcu na základe vyššie uvádzanej zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou.

Zmluvná pokuta je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov a že plní aj funkciu paušalizovanej náhrady škody. Je to dohodou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší zmluvnú povinnosť. Využitie tohto inštitútu teda nemožno bez ďalšieho považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Súd má však za to, že využitie tohto inštitútu je potrebné hodnotiť v každom prípade individuálne v závislosti na výške zabezpečenej pohľadávky a najmä v závislosti na výške dohodnutej zmluvnej pokuty tak, aby nevznikla značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Účastníci konania sa ako zmluvné strany vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré tvoria súčasť zmluvy dohodli, že žalobca je oprávnený uplatňovať si od žalovaného zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy ako dôsledok porušenia povinnosti splácať dlh včas a riadne. Výška zmluvnej pokuty dohodnutej účastníkmi a to 0,1 % denne je však neprimerane vysoká. Žalovaná bol už zaviazaná aj na zaplatenie úrokov z omeškania, pričom ide taktiež o sankciu za omeškanie dlžníka. Dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s dobrými mravmi a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi neplatná. Rozpor s dobrými mravmi vidí súd aj v tom, že žalobca sa týmto návrhom domáha kapitalizovanej zmluvnej pokuty za určité konkrétne obdobie. Do budúca pritom môže opätovne podať návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty za ďalšie obdobie, čím by sa cena tovaru zase navýšila. Tiež je proti dobrým mravom skutočnosť, že v zmluvných podmienkach, ktoré žalovaná nemohla ovplyvniť, sú dohodnuté dve sankcie a to výhrada vlastníctva dodaného tovaru a vysoká zmluvná pokuta. Vzhľadom na uvedené súd návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Súd zároveň poukazuje na to, že v danom prípade sa žalobca domáha výkonu práva na zaplatenie zmluvnej pokuty v dohodnutej výške 0,1 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania s úhradou nájomného - čo predstavuje sankciu za omeškanie dlžníka vo výške 36,5 % ročne z dlžnej sumy, pričom spolu so zaplatenými úrokmi z omeškania (11 % ročne od 16.4.2004 do 14.10.2008) ide o sankciu pre prípad porušenia totožnej zmluvnej povinnosti vo výške 49,5 % ročne z dlžnej sumy. Podľa názoru súdu zmluvné dojednanie v čl. I bod 4 zakladá značný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa a žalobcom uplatňovaná zmluvná pokuta tak predstavuje neúmerne prísnu a bezdôvodnú (neprimeranú) sankciu spojenú so zabezpečením záväzku žalovaného, a preto aj z tohto dôvodu je výkon práva nezlučiteľný s dobrými mravmi, a nemožno mu v zmysle § 3 ods. 1 OZ priznať právnu ochranu.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa citovaného ustanovenia a ich náhradu žalobcovi nepriznal. V konaní bola úspešná žalovaná, ktorý si náhradu trov konania neuplatnila, preto súd vyslovil, že každý z účastníkov si svoje trovy znáša sám.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Z.z. v platnom znení, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Žalovaná nebola zaviazaná k úhrade súdneho poplatku z návrhu preto, že sa jedná o spotrebiteľský spor.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.